

UCHWAŁA NR LVI.582.2024

RADY GMINY KLEMBÓW

z dnia 18 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2024 r., poz. 424), Rada Gminy Klembów uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała Nr XXIV.276.2021 Rady Gminy Klembów z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klembów.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy

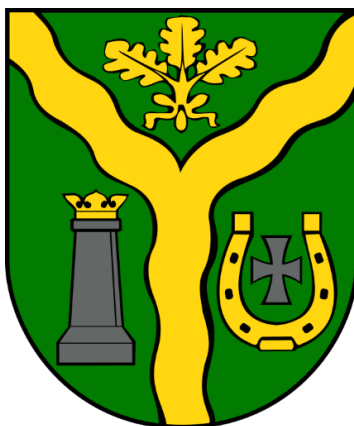
/-/ Michał Wąsik

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2024 r. poz. 424) w art. 6 ust. 2 pkt 1 zobowiązuje gminy do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. W 2021 roku w gminie Klembów został uchwalony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025, jednak z uwagi na zmianę ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (obecnie ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej), gminy zostały zobligowane do dostosowania dotychczasowych Programów do obecnego stanu prawnego. Został również ustanowiony Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, na podstawie którego gminy opracowują lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej. Program wyznacza cele i kierunki działań dla podmiotów zobowiązanych do realizacji zadań w ramach przeciwdziałania przemocy domowej. Kompleksowe wdrożenie Programu ma na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, wielokierunkową profilaktykę, pomoc na rzecz osób doznających przemocy, działania na rzecz osób stosujących przemoc, przy jednoczesnym wsparciu przedstawicieli służb zobligowanych do przeciwdziałania przemocy domowej. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

**Załącznik do Uchwały Nr LVI.582.2024
Rady Gminy Klembów z dnia 18 kwietnia 2024 r.**

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024–2030**

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawy prawne.....	7
III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej.....	9
1. Analiza danych statystycznych.....	9
2. Prezentacja i analiza danych ankietowych	13
3. Zasoby instytucjonalne	18
4. Wnioski i rekomendacje wynikające z analizy danych.....	19
IV. Cele, kierunki i rodzaje działań	24
V. Wdrożenie, monitoring, ewaluacja programu	32

I. Wprowadzenie

Tworzenie zintegrowanego systemu działań mających na celu ochronę osób przed zjawiskiem przemocy domowej wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepis ten nakłada na gminy obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Głównym jego zadaniem jest wyznaczenie obszarów działań z zakresu profilaktyki przemocy oraz zwiększenia skuteczności pomocy osobom doznającym, jak i stosującym przemoc. Istotnym zadaniem programu jest również zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i profesjonalizacja działań służb odpowiedzialnych za pracę z osobami doznającymi przemocy, jak i sprawcami przemocy.

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.¹

Przemoc identyfikowana jest poprzez cztery główne cechy, jakie występują przy tym zjawisku, a mianowicie:

1. **Intencjonalność** – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa.

¹ Art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej /Dz. U. z 2024 poz. 424/.

2. **Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba pokrzywdzona staje się coraz bardziej bezradna, stosujący przemoc – coraz bardziej silny i bezkarny.
3. **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)
4. **Powodowanie cierpienia i szkód** – osoby doznające przemocy domowej doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

Przemoc domowa występuje w różnych formach i przy udziale różnych instrumentów. W związku z powyższym wyróżnione zostały następujące rodzaje przemocy:

Fizyczna - naruszenie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: niedawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Cyberprzemoc - przemoc stosowana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. Internetu, telefonów komórkowych, mediów społecznościowych lub innych komunikatorów. Ze względu na ciągły rozwój technologiczny i coraz większy dostęp do Internetu cyberprzemoc staje się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym, mającym zasięg nawet na skalę globalną.

Najczęściej występujące formy cyberprzemocy to:

cyberstalking - uporczywe nękanie za pomocą środków technologii komunikacyjnej, poprzez np. wysyłanie wiadomości tekstowych, emaili, zawierających groźby przemocy, obraźliwe, zawstydzające i niechciane treści, które zaburzają poczucie bezpieczeństwa osoby doznającej tej formy przemocy, wywołujące u niej strach i niepokój. Udostępnianie prywatnych zdjęć, osoby doznającej przemocy, materiałów video lub innych treści pozwalających na jej zidentyfikowanie, również śledzenie za pomocą technologii, np. GPS, i monitorowanie aktywności w Internecie za pomocą szkodliwego oprogramowania. Cechą charakterystyczną cyberstalkingu jest powtarzalność działań wykonywanych przez tę samą osobę;

doxing – forma nękania charakteryzująca się upublicznianiem prywatnych informacji o osobie, takich jak jej adres, numer telefonu, informacje o jej finansach, członkach rodziny, pozyskanych najczęściej w drodze kradzieży poprzez przełamanie zabezpieczeń umożliwiających dostęp do informacji zgromadzonych w systemach elektronicznych;

swatting – forma przemocy charakteryzująca się składaniem fałszywych zawiadomień na policję o przestępstwach popełnionych w miejscach, gdzie przebywa osoba nękana, celem wysłania tam jednostek policji;

cyberbullying – przemoc rówieśnicza występująca wśród dzieci i młodzieży z użyciem środków komunikacji elektronicznej. Charakteryzuje się brakiem równowagi sił, powtarzalnością, a także zamiarem wyrządzenia krzywdy za pomocą mediów cyfrowych lub elektronicznych. Cyberbullying może obejmować takie zachowania, jak wyzywanie, zastraszanie, szantażowanie, nękanie, publikowanie ośmieszających lub kompromitujących zdjęć i komentarzy, podszywanie się pod inne osoby lub wykluczanie z grupy rówieśniczej w mediach społecznościowych.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. Rozróżnia się następujące fazy tego cyklu:

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne.

Występowaniu przemocy szczególnie sprzyjają:

- obowiązujące w danym środowisku normy kulturowe i społeczne, m.in.: przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dzieckiem, przekonanie o dominacji mężczyzn nad kobietami;
- nadużywanie alkoholu i uzależnienie od alkoholu, który osłabia kontrolę zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, zaburza ocenę sytuacji, powoduje błędną interpretację zachowań innych osób;
- podeszły wiek - przemoc wobec osób starszych wzrasta, gdy w rodzinie występuje zależność pomiędzy członkami rodziny, dzielenie wspólnego mieszkania, fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna, izolacja społeczna rodziny, choroby psychiczne;
- niepełnosprawność jest czynnikiem ryzyka, ponieważ nad osobą niepełnosprawną członkowie rodziny i inne osoby mają ewidentną przewagę, a osoby te często zdane są na ich opiekę.

II. Podstawy prawne

Głównym aktem prawnym określającym zadania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej², która definiuje przemoc, precyzuje zadania na poszczególnych szczeblach samorządu, określa zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz wobec osób stosujących przemoc. Ustawa nakłada na gminę obowiązek tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób dotkniętych przemocą domową;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej /Dz. U z 2024 r. poz. 424/.

Ponadto, ustawodawca w art. 9d wprowadza procedurę „Niebieskie Karty”, jako narzędzie, w oparciu o które podejmowane są interwencje w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą domową. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Sposób jej realizacji określa Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Należy także podkreślić, że zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Postępowanie karne w związku z zaistnieniem przemocy uruchamiane jest poprzez złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na Policji albo w prokuraturze. Zawiadomienie to można złożyć ustnie do protokołu, złożyć osobiście pismo w sekretariacie lub wysłać listem poleconym. Jeśli informacje zawarte w zawiadomieniu uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa, to zostaje wszczęte postępowanie karne. Składa się ono z dwóch etapów: postępowania przygotowawczego i sądowego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Ważnymi zmianami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (art. 11a i art. 11aa), jakie dają osobie doznającej przemocy więcej bezpieczeństwa jest nakaz opuszczenia mieszkania lub zakaz zbliżania wydawany przez Policję. Sprawca przemocy, który stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia domowników, po wydaniu nakazu przez policjantów, musi bezzwłocznie opuścić mieszkanie oraz otrzymuje zakaz zbliżania się do niego na okres 14 dni.

Istnieje również możliwość wydania przez sąd zakazu zbliżania się osoby stosującej przemoc do osoby doznającej przemocy oraz zakaz kontaktowania się. Jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje, może żądać, aby sąd wydał

wobec osoby stosującej przemoc domową, zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza ta osoba, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa.

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej

1. Analiza danych statystycznych

Diagnoza występowania zjawiska przemocy domowej w gminie Klembów została przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w *Diagnozie problemów społecznych w gminie Klembów* przeprowadzonej w okresie październik – grudzień 2023 roku oraz rocznych sprawozdaniach z realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Klembów na lata 2021-2025*, jak i sprawozdań sporządzanych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz Policję. Jednoznaczne określenie skali zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne, gdyż dane zgromadzone przez instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą (organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, sądy, policja, placówki oświatowe, prokuratura, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki wsparcia) stosują różne formy typologii i klasyfikacji danych. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doznających przemocy, które w wielu przypadkach nie składają zawiadomienia o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed nękającym, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony sprawców lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy domowej pozostaje nieujawniona. Dane dotyczące podejrzenia stosowania przemocy domowej najdokładniej obrazuje liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, bowiem każda założona na terenie gminy karta (niezależnie od podmiotu, który ją wszczynał) przekazywana jest do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 1. Procedury „Niebieskie Karty” w gminie Klembów w latach 2021-2023

Procedura „Niebieskie Karty”	2021	2022	2023
Liczba wszystkich prowadzonych procedur w tym	31	35	33
Liczba wszczętych procedur	23	20	27
Liczba procedur kontynuowanych z poprzednich okresów	8	15	6
Liczba zakończonych procedur	16	29	13
Liczba spotkań grup roboczych	54	58	89

Jak można zauważyć ogólna, roczna liczba prowadzonych procedur utrzymuje się na podobnym poziomie. Widoczny jest natomiast wzrost nowych, wszczynanych wyłącznie w danym roku procedur.

Sama liczba prowadzonych procedur nie obrazuje nam skali zjawiska, gdyż najistotniejszy jest fakt, jakie występują bariery przed zgłaszaniem przemocy domowej. Czy wynika to z braku świadomości osób doznających przemocy o takiej możliwości, czy z obawy przed osobą stosującą przemoc, czy może z niewłaściwego reagowania podmiotów do tego zobligowanych. Zapewne istotne znaczenie ma tutaj cały proces profilaktyki i przeciwdziałania zjawisku przemocy. Im skuteczniej będzie prowadzony proces przeciwdziałania przemocy domowej, zarówno do osób dorosłych, jak i dzieci, tym możemy spodziewać się zmniejszenia jego skali, jak i wcześniejszego zdiagnozowania. Często osoby dotknięte przemocą odwołują moment zwrócenia się o pomoc, spowodowane jest to m.in. wstydem, strachem, kierowaniem się stereotypami.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Poniżej przedstawione są dane obrazujące ilość wszczętych przez ww. podmioty procedur na terenie gminy Klembów.

Tabela 2. Procedura „Niebieskie Karty” w gminie Klembów w latach 2021-2023 – podział ze względu na podmiot wszczynający

Podmiot wszczynający procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów, wszczynających procedurę NK		
	2021	2022	2023
Policja	8	12	15
GOPS	10	6	9
Oświata	1	2	2
Służba zdrowia	4	0	1
GKRPA	0	0	0
Ogółem	23	20	27

Z powyższych danych wynika, że większość procedur „Niebieskie Karty” została uruchomiona przez funkcjonariuszy Policji oraz przedstawicieli pomocy społecznej tj. pracowników socjalnych GOPS Klembów. W 10 przypadkach w latach 2021-2023 procedurę inicjowali przedstawiciele oświaty lub służby zdrowia.

Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa, realizują procedurę w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informację o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. W dalszej kolejności zadania realizowane są przez członków grup diagnostyczno-pomocowych. Najbardziej obciążeni pracą z rodziną z problemem przemocy są pracownicy socjalni, jak i dzielnicowi, bowiem to oni najczęściej kontaktują się z członkami rodzin, spoczywa na nich największa ilość obowiązków w realizacji przyjętych planów pomocy.

Poniższa tabela przedstawia działania realizowane przez Policję na terenie gminy Klembów. W latach 2021-2023 widoczny jest wzrost liczby interwencji policyjnych z kategorii „domowych” (należy wspomnieć, że w latach 2018-2020 średniorocznie interwencji takich było 150). W tym miejscu trzeba podkreślić, że w jednej rodzinie może dochodzić w ciągu roku do kilku interwencji.

Tabela 3. Działania Policji na terenie gminy Klembów w zakresie przemocy domowej, lata 2021-2023

Rodzaj działań	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty	8	12	15
Liczba interwencji policyjnych z kategorii domowych	121	128	137
Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych z art. 207 kk, w tym:	8	12	12
zakończonych sporządzenie aktu oskarżenia	7	3	6
umorzonych wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa	1	9	6

Osobami doznającymi przemocy na terenie gminy Klembów są najczęściej kobiety (80% wszystkich osób doznających przemocy w procedurach NK, w tym 50 kobiet i 21 dziewczynek). W latach 2021-2023 przemocy doznawały także dzieci (21 dziewczynek i 12 chłopców).

Tabela 4. Charakterystyka osób doznających przemocy i stosujących przemoc w procedurze „Niebieskie Karty” w gminie Klembów, lata 2021-2023

Podział ze względu na wiek	Osoby dotknięte przemocą domową						Osoby stosujące przemoc domową					
	2021		2022		2023		2021		2022		2023	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
do 18 r. życia	5	4	2	0	14	8	0	0	0	0	0	0
od 18 do 67 lat	14	0	13	2	17	4	4	17	3	20	5	21
od 67 lat	1	0	3	0	2	0	0	1	1	0	1	3
Ogółem	20	4	18	2	33	12	4	18	4	20	6	24

Definicja osoby doznającej przemocy domowej stanowi zamknięty katalog osób, które z uwagi na pokrewieństwo lub powinowactwo albo z uwagi na rodzaj relacji, znajdują się w kręgu osób doznających przemocy domowej. Nie ma przy tym

znaczenia, czy osoba doznająca przemocy domowej zamieszkuje wspólnie z osobą stosującą przemoc domową oraz czy nadal te osoby pozostają w związku.

W ostatniej nowelizacji ustawodawca wprowadził zasadę, że małoletni będący świadkiem przemocy z mocy prawa jest uznawany za osobę doznającą przemocy domowej.

Z pewnością, jeżeli nawet przemoc nie jest skierowana bezpośrednio do dziecka, to ono również staje się osobą doznającą przemocy. Wzrastanie w atmosferze przemocy fizycznej i psychicznej może mieć dla dziecka poważne konsekwencje. Dzieci, nawet małe, widząc przemoc czują się bezbronne i pozostawione samym sobie, a jednocześnie częściowo odpowiedzialne za to, co się dzieje. Niejednokrotnie wydaje im się, że same są winne tej agresji. Sytuacja taka powodować może u dzieci ogromne problemy i zaburzenia behawioralne: symptomy psychosomatyczne i zaburzenia psychiczne, takie jak niskie poczucie własnej wartości, niepokój, problemy ze snem, trudności w szkole, lękliwość i agresję, aż po myśli samobójcze. Dorastanie w atmosferze przemocy domowej może również wpływać na stosunek dzieci do przemocy i ich własnych agresywnych zachowań. Obserwując zachowanie rodziców bądź samemu doświadczając przemocy, dzieci mogą przejmować problematyczne wzorce zachowań dorosłych.

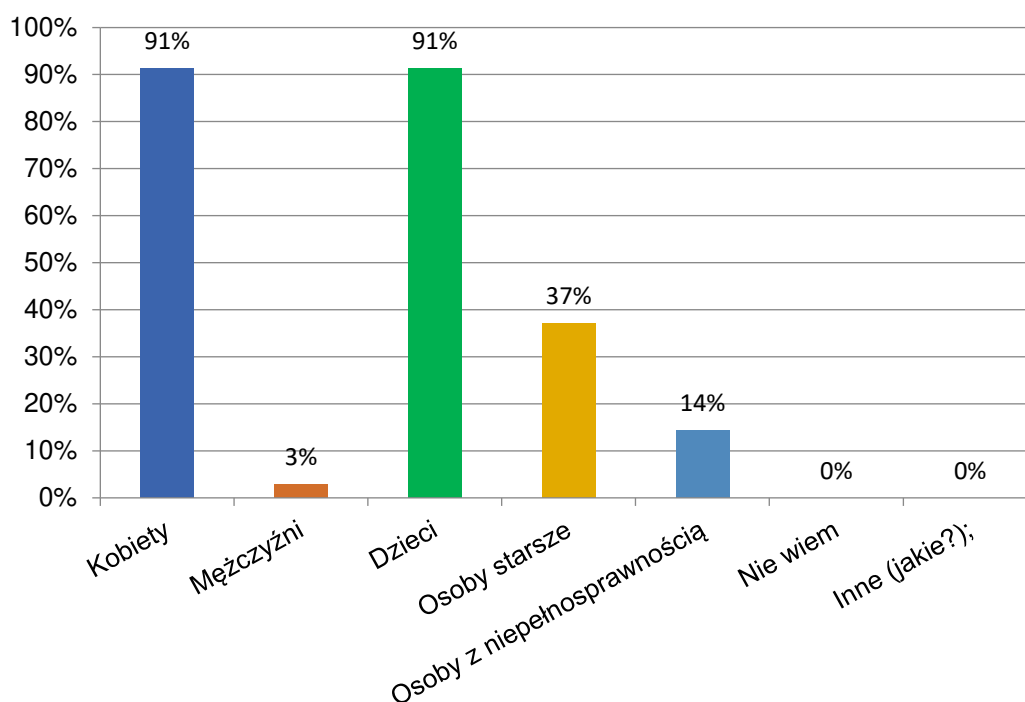
2. Prezentacja i analiza danych ankietowych

Badanie dotyczące zjawiska przemocy na terenie gminy Klembów zostało przeprowadzone w 2021 roku, jak również problem ten został ujęty w diagnozie problemów społecznych w 2023 roku.

Pytania ankietowe dotyczyły charakterystyki osób doznających przemocy, przyczyn stosowania przemocy, form przemocy, pomocy na rzecz osób doznających przemocy, jak również działań jakie powinny być realizowane w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Poniższe dane prezentują ww. obszary.

Jak wynika z przeprowadzonych badań najbardziej zagrożone przemocą domową są kobiety (91,43%) oraz dzieci (91,43%). Dość duży odsetek stanowią również osoby starsze (37,14%) i z niepełnosprawnościami (14,29%).

Wykres 1. Osoby narażone na przemoc domową na terenie gminy Klembów

Blisko 15% respondentów wskazało, że zna osobę, która doświadcza przemocy domowej, natomiast ponad 16% trudno było określić taką sytuację, 69% stwierdziło, że nie zna takiej osoby. Blisko połowa osób odpowiadających twierdząco wskazała, że zna co najmniej kilka osób doświadczających przemocy domowej.

Najczęściej występującymi rodzajami przemocy domowej są: przemoc fizyczna, zaniedbanie oraz przemoc psychiczna.

Poniżej przedstawione zostały różne formy przemocy domowej wskazane przez respondentów:

- zadawanie bólu fizycznego (bicie, popychanie) – 74,29%
- zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi lub ograniczanie tych kontaktów – 17,14%
- wyrzucanie z domu – 11,73%
- niszczenie własności – 42,86%
- zabieranie pieniędzy i/lub nieustanne kontrolowanie wydatków – 20,00%
- poniżanie, zmuszanie do wykonywania uwłaczających czynności – 14,29%
- zmuszanie do kontaktów seksualnych - 8,57%
- wyśmiewanie się z opinii, poglądów i/ lub stałe krytykowanie – 37,14%

- obrażanie, wyzywanie – 62,86%
- zawstydzanie w obecności innych – 22,86%
- obwinianie osoby krzywdzonej za agresywne zachowanie sprawcy – 25,71%

Widoczny jest duży odsetek przemocy fizycznej w formie bicia czy popychania.

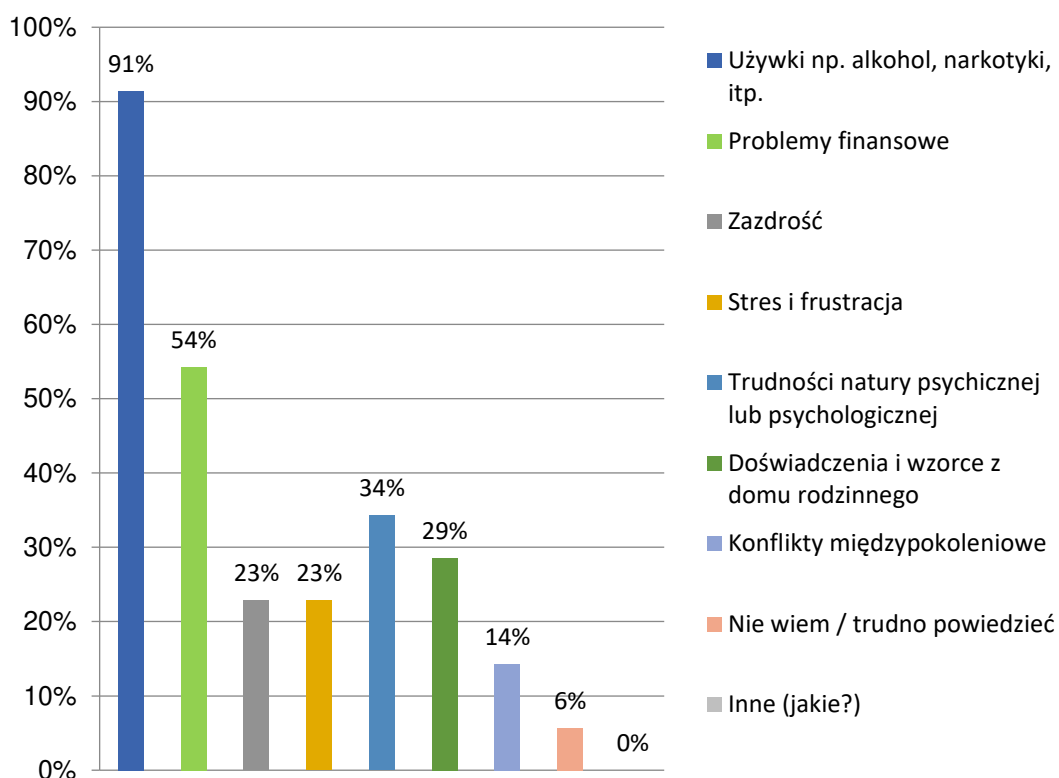
Jednak wysokie wskaźniki dotyczące: obrażania, wyzywania, wyśmiewania z poglądów, opinii, stałe krytykowanie, ograniczanie kontaktów, potwierdzają, że znaczący obszar przemocy dotyczy przemocy psychicznej. Wyniki przeprowadzonego badania potwierdzają również dane statystyczne.

Duże znaczenie w przeciwdziałaniu przemocy psychicznej, ma profilaktyka z zakresu konstruktywnego komunikowania się, jak i przeciwdziałanie mowie nienawiści.

Często osoby nie zdają sobie sprawy z konsekwencji swoich słów.

Bardzo istotne znaczenie w rozwiązywaniu problemu przemocy mają przyczyny jej stosowania. Z przeprowadzonego badania wynika, że na pierwszym miejscu jako przyczynę stosowania przemocy domowej wskazano używki tj. alkohol, narkotyki itp.

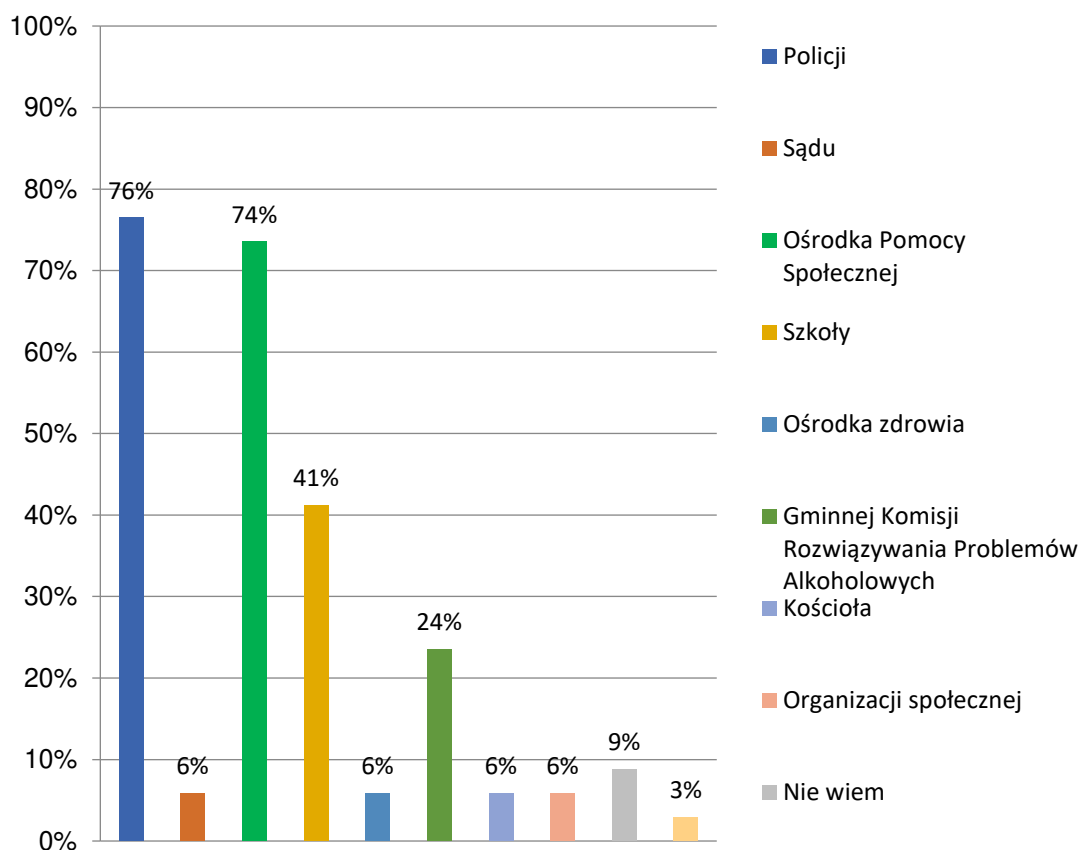
Wykres 2. Najczęstsze przyczyny występowania przemocy domowej w gminie Klembów

W rodzinach, w których stosowana jest przemoc bardzo często występują także problemy finansowe. Badani wskazywali też inne istotne przesłanki, takie jak trudności natury psychicznej, doświadczenia i wzorce wyniesione z domu, jak również zazdrość, stres i frustrację. Powyższe wyniki badania wskazują na konieczność podejmowania działań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, ale również ograniczania przyczyn uzależnień (sięgania po używki). Pozostałe pytania w ramach przeprowadzonego badania dotyczyły informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, znajomości instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy, jak i własnych opinii na temat zakresu udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Respondenci wskazali, że na terenie gminy Klembów osoba doznająca przemocy domowej może liczyć na pomoc przede wszystkim ze strony Policji, OPS-u oraz szkoły. 9% badanych nie wiedziało na jakie instytucje można liczyć w sytuacji przemocy.

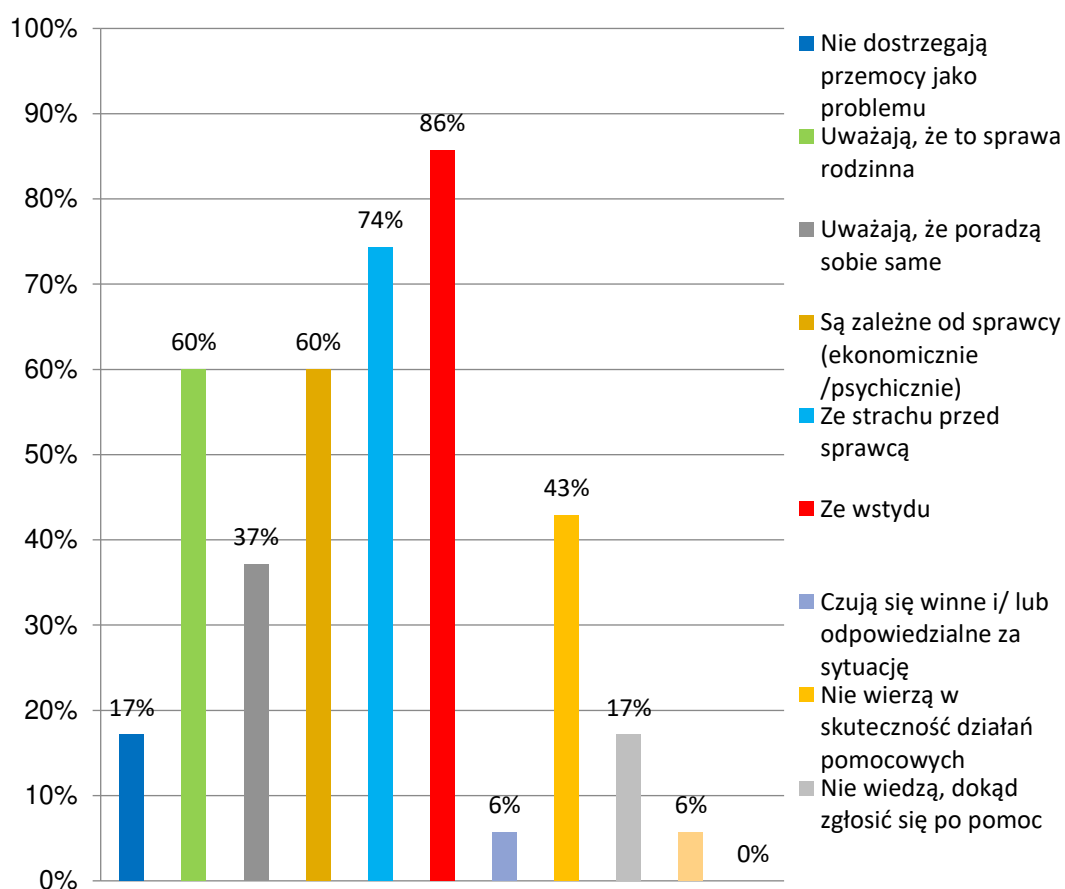
Wykres 3. Podmioty wskazane przez respondentów, do których można zwrócić się po pomoc w gminie Klembów

W przypadku doznawania przemocy przez osoby znajome ankietowani w większości przypadków (63%) doradziliby kontakt z instytucją publiczną (Policja lub GOPS), następnie staraliby się pomóc we własnym zakresie (46%), jak również szukaliby informacji w Internecie (31%).

Bardzo duże bariery w zgłaszaniu się po pomoc do odpowiednich podmiotów stanowią następujące czynniki: wstyd, strach, zależność od osoby stosującej przemoc, uważanie przemocy jako sprawy rodzinnej. Istotnym czynnikiem jest też brak zaufania, co do skuteczności działań pomocowych instytucji. Należy jednak zauważyć, że osoby doznające przemocy często oczekują natychmiastowej zmiany sytuacji, trudno im się pogodzić z faktem, że wymagane są określone procedury. Mimo wszystko, na każdym etapie postępowania mogą liczyć na wsparcie w formie psychologicznej, socjalnej czy terapeutycznej.

Wykres 4. Powody niezgłaszania się o pomoc przez osoby doznające przemocy domowej

Zatem co robić, aby zmniejszyć zjawisko przemocy domowej. Poniżej przedstawione zostały odpowiedzi wskazane przez ankietowanych:

- zwiększać świadomość mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej (57%),
- zwiększyć bezpieczeństwo osób poszkodowanych (51%),
- przyspieszyć realizację działań pomocowych (51%),
- izolować osoby stosujące przemoc (49%),
- zwiększyć dostępność specjalistycznego poradnictwa (49%),
- lepiej rozpowszechniać oferty pomocowe (48%),
- zwiększyć działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży (46%),
- umożliwiać udział w grupach wsparcia (14%),

3. Zasoby instytucjonalne

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej odbywać się powinna w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji i organizacji zajmujących się problemami społecznymi. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są:

- instytucje publiczne, samorządowe,
- organizacje pozarządowe,
- inne podmioty.

Do zasobów instytucjonalnych na terenie gminy Klembów należy zaliczyć:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Klembów
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie
- Komisariat Policji w Tłuszczu
- Sąd Rejonowy w Wołominie
- Szkoła Podstawowa im. Polskiej Organizacji Wojskowej w Ostrówku
- Szkołę Podstawową im. Janusza Korczaka w Dobczynie
- Szkołę Podstawową im. gen. dyw. Franciszka Żymirskiego w Klembowie
- Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II w Kruszu

- Szkołę Podstawową w Starym Kraszewie
- Szkołę Podstawową im. Jana III Sobieskiego w Woli Rasztowskiej
- Placówki ochrony zdrowia w Ostrówku i Woli Rasztowskiej
- Gminny Ośrodek Kultury w Klembowie
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Klembowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie
- Ochotniczą Staż Pożarną w Dobczynie
- Ochotniczą Staż Pożarną w Klembowie
- Ochotniczą Staż Pożarną w Kruszu
- Ochotniczą Staż Pożarną w Roszczepie

Na terenie gminy Klembów funkcjonują również organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, których działalność z pewnością wpływa na integrację społeczności lokalnej, w tym ograniczanie problemów społecznych. Podmioty te należy również uwzględniać w profilaktyce na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Wnioski i rekomendacje wynikające z analizy danych

W celu stworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane działania należy zawrzeć w obrębie trzech obszarów:

- **profilaktyka** - działania ukierunkowane na zapobieganie występowaniu niepożądanych zjawisk społecznych i /lub pogłębianiu się już występujących, adresowane do ogółu społeczności lub do wybranych grup, ukierunkowane na podnoszenie wiedzy dotyczącej ryzyk, umiejętności zachowania się w niepożądanym sytuacji oraz kształtowanie postaw, które pozwolą uniknąć wystąpienia trudności życiowych lub szybciej je rozwiązać gdy się pojawią, w odniesieniu do społeczności także budowanie wrażliwości społecznej i empatii;
- **interwencja** - działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów osób doświadczających, jak i stosujących przemoc domową, obejmujące wsparcie instytucjonalne i społeczne, w tym wsparcie materialne (lokalowe, finansowe), jak i niematerialne (pracę socjalną, doradztwo, asystowanie, grupy wsparcia, terapię etc.);

⇒ **integracja** - obejmuje działania ukierunkowane na zachowanie i/lub wzmocnienie spójności społecznej, podnoszenie poziomu kapitału społecznego, budowanie zaufania do instytucji publicznych, dotyczy zarówno integracji społecznej, jak i społeczno-instytucjonalnej.

Wnioski	Rekomendacje
- Zjawisko przemocy domowej jest tematem wrażliwym i trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy nie chcą lub przez bardzo długi czas nie zgłaszają tego problemu z obawy przed represjami ze strony osoby stosującej przemoc, ze wstydu, z przekonania, że są to sprawy rodzinne, jak też z obawy przed skutecznością działań pomocowych. - Przemoc najczęściej występuje w rodzinach z problemem alkoholowym. Potwierdzają to dane statystyczne Policji, jak i dane Zespołu Interdyscyplinarnego. Pozostałe zdiagnozowane przyczyny przemocy domowej (m.in. problemy finansowe, wzorce rodzinne, zaburzenia psychiczne, zazdrość, stres) również stanowią znaczący odsetek zjawiska przemocy. - Najczęściej występującymi formami przemocy są przemoc psychiczna i fizyczna. Zwiększająca się ilość procedur Niebieskie Karty, w których przemoc psychiczna jest dominującą świadczy o dużym deficycie	- Dane statystyczne nie obrazują w pełni skali zjawiska przemocy domowej. Należy systematycznie diagnozować problem przemocy w środowisku lokalnym, podejmować działania zwiększające świadomość osób na temat zjawiska przemocy. Zwiększyć zaufanie osób doznających przemocy do podmiotów zobowiązanych do udzielania wsparcia. - Zintegrowana profilaktyka alkoholowa i przeciwdziałania przemocy. Podejmowanie działań edukacyjnych – czynniki wpływające na proces uzależnienia, fazy uzależnienia, proces leczenia etc. Kierowanie osób stosujących przemoc na programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Wsparcie członków rodzin osób uzależnionych i/lub stosujących przemoc – psychologiczne, terapeutyczne, grupy wsparcia etc. - Niezbędna jest systematyczna edukacja w zakresie konstruktywnej komunikacji, eliminowania „mowy

emocjonalnym osoby stosującej przemoc, problemach w komunikacji oraz o stereotypowym myśleniu osób stosujących przemoc. - Liczba prowadzonych przez Policję postępowań przygotowawczych wskazuje na trudności w udokumentowaniu zjawiska przemocy lub wycofywanie się osób doznających przemocy z postępowania. - Niewystarczająca wiedza mieszkańców o działalności podmiotów zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy domowej, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów i zakresu oferowanego wsparcia.	nienawiści”, okazywania szacunku i tolerancji, rozwiązywania sytuacji problemowych bez agresji i przemocy. Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców o formach przemocy, konsekwencjach ich stosowania, sposobach rozpoznawania przemocy. - Wspieranie osób doznających przemocy podczas prowadzonych postępowań (przedstawiciele podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej). Zapewnienie specjalistycznego wsparcia, w tym tworzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i członków ich rodzin. - Zintensyfikowanie działań informacyjnych, poprzez wykorzystanie różnych kanałów. Upowszechnianie oferowanego wsparcia, dostosowywanie działań do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. Aktywna współpraca podmiotów zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Klembów w celu efektywnego rozwiązywania problemu.
--	---

Na podstawie informacji zawartych w diagnozie problemu przemocy domowej przeprowadzono analizę SWOT, która służy ocenie mocnych i słabych stron gminy Klembów w kontekście przeciwdziałania domowej oraz szans i zagrożeń, jakie wynikają z czynników zewnętrznych. Analiza ta pozwoliła na ocenę i całościowy

ogład gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wskazanie jego słabych punktów, które należy niwelować. Pomogła w określeniu priorytetowych obszarów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a tym samym w sformułowaniu celu głównego i celów szczegółowych Programu.

Mocne strony	Słabe strony
– Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla osób dotkniętych problemem przemocy lub uzależnienia. – Dobra współpraca podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej: GOPS, Policja, GKRPA, oświata, kuratorzy, służba zdrowia, itp. – Realizowanie procedur „Niebieskie Karty” oraz często stosowana przez GKRPA procedura kierowania wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. – Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny. – Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży. – Możliwość rozpowszechniania informacji o przemocy domowej w mediach lokalnych: gazeta,	– Powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez osobę stosującą przemoc, będący czynnikiem osłabiającym podejmowanie działań przeciwko niemu. – Nierównomierne zaangażowanie przedstawicieli podmiotów w ramach procedury Niebieskie Karty. – Nieznajomość instytucji pomocowych. – Wypalenie zawodowe przedstawicieli podmiotów wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, silnymi emocjami. – Brak na terenie gminy organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.

Facebook Gminy, strony internetowe, tablice ogłoszeń.	
Szanse	Zagrożenia
– Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową. – Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia. – Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej. – Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dot. problemu przemocy domowej adresowane do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy oraz świadków przemocy. – Możliwość pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. – Szkolenia podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką przemocy (szkolenia dla różnych grup zawodowych).	– Istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej. – Małe zaangażowania lokalnego środowiska w kampanie informacyjne i spotkania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy. – Obniżający się wiek inicjacji alkoholowej. – Zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu. – Przyzwolenie społeczne na łamanie nakazów/zakazów przez osoby stosujące przemoc, co ogranicza bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy. – Zbyt późne zgłaszanie problemu przemocy, niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej.

IV. Cele, kierunki i rodzaje działań

Cel główny

Zintegrowany i skuteczny system przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Klembów

Cele szczegółowe

- Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej.
- Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
- Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Opis realizacji celów

Cel 1

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań

1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy domowej, w tym przyczyn i skutków przemocy domowej.
2. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.
3. Rozwój poradnictwa dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową.

Rodzaje działań

1. Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy domowej (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe).
2. Informowanie i edukowanie na temat przyczyn, form i skutków przemocy poprzez realizację kampanii informacyjnych, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych

(broszur, plakatów, ulotek itp.), informacja w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej, itp.

3. Realizacja działań informacyjno – edukacyjnych służących ochronie dzieci, osób starszych lub/i z niepełnosprawnością przed przemocą domową.
4. Działania edukacyjne służące wzmocnieniu prawidłowych funkcji rodzicielskich, w tym opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.
5. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym realizowanie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.
6. Organizacja form spędzania czasu wolnego sprzyjających wzmacnianiu więzi rodzinnych.
7. Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m. in. z zakresu radzenia sobie ze złością i agresją oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
8. Promowanie zabaw, książek i programów wolnych od przemocy wśród dzieci i ich rodziców.
9. Oddziaływanie na świadków przemocy poprzez informowanie o konieczności i sposobach reagowania na przemoc domową.
10. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych, itp.
11. Rozpowszechnianie i aktualizacja kompleksowej bazy danych z informacjami nt. instytucji/ organizacji świadczących pomoc rodzinom z problemem przemocy.
12. Prowadzenie i bieżąca aktualizacja zakładki na stronie internetowej GOPS Klembów dotyczącej przeciwdziałania przemocy domowej oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów.

Wskaźniki realizacji działań

1. Liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej.
2. Liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczył gmina Klembów.
3. Liczba spotkań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców.
4. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych.
5. Liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców (np. spotkań, prelekcji).
6. Liczba konsultacji psychologicznych, terapeutycznych i prawnych.

7. Liczba osób uczestniczących w konsultacjach psychologicznych, terapeutycznych i prawnych.
8. Liczba grup wsparcia.
9. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.
10. Liczba informacji w mediach lokalnych.
11. Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych.
12. Liczba uczestników w programach profilaktycznych.

Odpowiedzialni za realizację działań

Wójt Gminy, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Klembów, placówki oświatowe i kulturalne.

Źródła finansowania

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy

Organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, służba zdrowia, Sąd Rejonowy, lokalne media, placówki leczenia uzależnień, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Okres realizacji

2024-2030

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań

1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
2. Profesjonalna realizacja procedury Niebieskie Karty.
3. Rozwój specjalistycznego wsparcia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Rodzaje działań

1. Informowanie osób doznających przemocy domowej o podmiotach oferujących specjalistyczne wsparcie.
2. Udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, pedagogicznej, socjalnej dla osób doznających przemocy domowej oraz zagrożonych przemocą, w tym w gminnym punkcie konsultacyjnym oraz powiatowym ośrodku interwencji kryzysowej.
3. Udzielenie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową w ramach zajęć pozalekcyjnych.
4. Identyfikowanie problemu przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.
5. Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
6. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej m.in. poprzez zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej.
7. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
8. Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.
9. Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej.

10. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
11. Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób doświadczających oraz zagrożonych przemocą domową.
12. Ograniczanie skutków przemocy domowej m.in. poprzez prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób doświadczających przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji działań

1. Liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty.
2. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Liczba godzin specjalistycznego poradnictwa.
4. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.
5. Liczba dzieci objętych wsparciem.
6. Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia.
7. Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej.
8. Liczba osób doświadczających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych.
9. Liczba osób doświadczających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych.
10. Liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej.
11. Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej.
12. Liczba osób, którym udzielono pomocy mieszkaniowej.
13. Liczba grup wsparcia.
14. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.

Odpowiedzialni za realizację działań

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Klembów, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie, Policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, Sąd Rejonowy.

Źródła finansowania

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczne, organizacje pozarządowe.

Okres realizacji

2024-2030

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań

1. Rozpowszechnianie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową.
2. Doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Interweniowanie właściwych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Monitorowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Rodzaje działań

1. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych.
2. Prowadzenie rozmów interwencyjnych oraz motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.

3. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową.
4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
5. Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty.

Wskaźniki realizacji działań

1. Liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych.
2. Liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach.
3. Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutyczny.
4. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty.
5. Liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta-D.
6. Liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty".
7. Liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń.
8. Liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

Odpowiedzialni za realizację działań

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Klembów, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie, Policja, służba zdrowia, Sąd Rejonowy.

Źródła finansowania

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy

Prokurator, organizacje pozarządowe.

Okres realizacji

2024-2030

Cel szczegółowy 4

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Kierunki działania

1. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Efektywna współpraca służb pomocowych.

Rodzaje działań

1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.
3. Organizacja szkoleń, warsztatów, spotkań edukacyjnych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych oraz przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury Niebieskie Karty.
4. Zabezpieczenie środków na obsługę bieżącego funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów.
5. Organizowanie spotkania pracowników instytucji współpracujących w ramach przeciwdziałania przemocy domowej w zakresie wymiany doświadczeń, konsultacji

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami, działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji działań

1. Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów, konferencji lub zajęć edukacyjnych.
2. Liczba podmiotów oraz osób uczestniczących w ww. formach edukacyjnych.
3. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty przez poszczególne podmioty.
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów.
5. Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych.

Odpowiedzialni za realizację działań

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Klembów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie, Policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, Sąd Rejonowy, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Wójt Gminy, Rada Gminy.

Źródła finansowania

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, lokalne media.

Okres realizacji

2024-2030

V. Wdrożenie, monitoring, ewaluacja programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wskazuje cele oraz kierunki działań, które są niezbędne w ramach ograniczania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w lokalnej społeczności. Wdrażanie programu jest długotrwałym procesem, włączającym szerokie grono interesariuszy i powinno być realizowane poprzez:

- wskazanie podmiotów lub osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych kierunków działań,
- upowszechnianie założeń programu i uwzględnianie obszarów strategicznych (przekazanie informacji poszczególnym partnerom),
- uwzględnienie kierunków działań programu w działalności lokalnych instytucji.

Monitoring realizacji Programu ma na celu weryfikację czy wyznaczone w dokumencie cele zostały zrealizowane i jaki jest ich wynik. Systematyczna ocena pozwoli na modyfikację kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych.

Celem ewaluacji jest systematyczna ocena działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pod kątem następujących kryteriów:

- Skuteczność - ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
- Użyteczność - ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Dane do ewaluacji zbierane będą corocznie w ramach zaplanowanego systemu monitoringu i posłużą ocenie realizacji założeń Programu.

Na podstawie danych uzyskanych od realizatorów Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Klembów przygotuje sprawozdanie z realizacji Programu w danym roku.

Dane zostaną ujęte w sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie sporządzanego corocznie za rok poprzedni. Wnioski płynące z monitoringu i ewaluacji mają posłużyć zmodyfikowaniu realizowanych działań oraz zaplanowaniu działań priorytetowych w kolejnym roku.